

R.J. COGGINS, J.L. HOULDEN, *Słownik hermeneutyki biblijnej*, Warszawa: Vocatio 2005, ss. 936.

Słownik hermeneutyki biblijnej stanowi pozycję szczególnie istotną dla polskiej biblistyki. W ostatnich latach obserwujemy bowiem wzrost zainteresowań kwestiami z zakresu hermeneutyki, zwłaszcza w odniesieniu do tekstu biblijnego. Ów wzrost zainteresowań dotyczy nie tylko osób podchodzących do tekstu biblijnego z perspektywy religijnej, ale w dużej mierze środowiska specjalistów, zajmujących się tekstem biblijnym oraz teorią interpretacji dzieła literackiego w ogólności.

Współczesne literaturoznawstwo znacznie poszerzyło zakres pojęcia sensu tekstu. Nie jest on postrzegany wyłącznie jako coś statycznego, lecz jako wynik swoistego dialogu pomiędzy zapisanym słowem a jego zmieniającymi się wraz z upływem wieków czytelnikami. W szczególności tekst Biblijny doczekał się na przestrzeni stuleci wielu interpretacji. Czytelnicy każdej epoki dawali im wyraz w wieloraki sposób, w dziełach literackich, malarstwie, rzeźbie. Interpretacje te nosiły znamiona właściwe ich czasom oraz kontekstowi społeczno-religijnemu ich twórców.

Słownik hermeneutyki biblijnej stanowi próbę encyklopedycznego zestawienia najważniejszych pojęć, kierunków, tematów, szkół, ruchów i okresów w teorii interpretacji, jak również określeń technicznych, sposobów podejścia i metod, które wchodzą w zakres hermeneutyki biblijnej. Mamy więc zarówno krótkie rysy historii rozumienia określonych postaci lub wydarzeń biblijnych, jak i wyczerpujące przedstawienia poszczególnych kwestii z dziedziny metodologii interpretacji.

Szczególne naciski autorzy słownika położyli na starożytną hermeneutykę żydowską (Zwoje znad Morza Martwego, Filon Aleksandryjski, Talmud, midrasze) oraz chrześcijańską (Ojcowie Kościoła, zwłaszcza Ojcowie Apostolscy). Nie brak też odniesień do literatury nowożytnej, ze szczególnym uwzględnieniem pisarzy anglojęzycznych oraz dzieł sztuki i zjawisk kulturowych z obszaru cywilizacji anglosaskiej.

W celu ułatwienia korzystania ze słownika, został on zaopatrzony w selektywny indeks rzeczowy oraz indeks odniesień biblijnych, jak również w system gwiazdek sugerujących odniesienia do artykułów pokrewnych.

Bibliografia, zamieszczona po poszczególnych hasłach, obejmuje ważniejsze dzieła w języku angielskim (rzadko niemieckim lub francuskim) dotyczące danej kwestii i jest przeznaczona raczej dla specjalistów, którym nie jest obca literatura polskojęzyczna.

Słownik hermeneutyki biblijnej jest pierwszym tego typu opracowaniem na gruncie polskim i stanowi niezastąpione narzędzie badawcze nie tylko dla biblistów, ale i dla wszystkich uczonych, którym bliska jest problematyka literaturoznawcza.

ks. Krzysztof BARDSKI